

Verslag excursies in samenwerking met It Fryske Gea.

In samenwerking met It Fryske Gea organiseerde de Vlinderwerkgroep Friesland een nachtvlinderexcursie op 18 juni 1999 en om acht uur 's avonds kon Anton Huitema van It Fryske Gea ongeveer 25 personen bij de Reidplûm in Earnewâld verwelkomen. Van de Vlinderwerkgroep Friesland waren Siep en Jannie Sinnema en Gerrit Tuinstra aanwezig. Tot ongeveer tien uur hebben we gewandeld in de omgeving van de Reidplûm. Het was onbewolkt weer waardoor het 's avonds aardig fris was. Hierdoor lieten de nachtvlinders zich moeilijk opjagen.

Langs het pad in het gras vlogen tientallen grasmotten (o.a. *Crambus pascuella*). Bij de sloot zagen we het Kroosvlindertje (*Cataclysta lemnata*) en het Waterlelievlindertje (*Elophila nymphaeta*). In het struikgewas zagen we bij varens de houtboorder *Phymatopus hectus* en op een Berk de wespvlinder *Synanthedon speciforme*. Bij het rietveld vonden we enkele poppen en een vrouwtjesvlinder van de Rietvink of Drinkerrups (*Euthrix potatoria*). Ook vloog er een klein uiltje met de naam Zilverstreep (*Deltote bankiana*); ook werden een klein beertje *Thumata senex* en een goudgele spanner *Camptogramma bilineatum* waargenomen.

Synanthedon speciforme

Na de wandeling dronken we koffie in de Reidplûm. Men kon daar ook levende rupsen en poppen in potten bekijken en enkele opgezette nachtvlinders bewonderen. Siep toonde hierna dia's van nachtvlinders en bijbehorende rupsen om aan te tonen, dat er 's nachts veel mooie en kleurrijke vlinders te zien zijn.

Om ruim elf uur gingen we naar buiten. De Vlinderwerkgroep had drie opstellingen met verschillende lampen neergezet om nachtvlinders aan te trekken. Omdat het een heldere nacht was, werd het niet goed donker en erg koud. Om middernacht was het slechts 7 °C. De doorgewinterde excursiegangers konden toch nog totaal 14 verschillende nachtvlinders op het laken bewonderen, zoals de grote groene Zomermeter (*Geometra papilionaria*) en enkele uilen.

Om half één was alles weer opgeruimd en keerde iedereen huiswaarts. Dat was vroeg, want op een warme zomeravond gaan nachtvlinderliefhebbers gewoonlijk door tot twee uur.

Voor de volledigheid volgen hier de waargenomen nachtvlinders bij de lampen:

Schoenobius forficella
Donacaula mucronella
Lomaspilis marginata
Cabera exanthemata
Geometra papilionaria
Idaea biselata
Idaea dimidiata

Thumata senex
Rivula sericealis
Acronicta leporina
Lacanobia oleracea
Mythimna impura
Diarsia mendica
Agrotis exclamationis

Door It Fryske Gea was op 18 september een excursie gepland in het kader van de "Week van het Landschap". Het thema was deze keer "Klein Gespuis". De Vlinderwerkgroep Friesland was gevraagd om de avond te verzorgen. Om half negen werden ruim 25 personen verwelkomd met koffie of thee. Na een korte inleiding van Siep Sinnema gingen we met z'n allen naar buiten, want het was intussen donker geworden. De Vlinderwerkgroep had drie opstellingen met lakens en lampen in de buurt neergezet. Bovendien hadden Gerrit Tuinstra en Henk en Auke Hunneman op enkele bomen stroop gesmeerd om vlinders te lokken. Met zaklantaarns werden de verschillende bomen gecontroleerd op de aanwezigheid van nachtvlinders. Slechts drie uilen snoepten van de stroop: Pyramidevlinder (*Amphipyra pyramidea*), *Agrochola helvola* en de Kooluil (*Mamestra brassicae*). Ook zaten er al vlinders op de lakens bij de lampen.

Na de eerste rondgang kwamen we weer samen in de werkschuur. Siep vertelde over nachtvlinders en toonde er dia's bij. Hierna maakten we de tweede ronde langs de verlichte lakens. Totaal hebben we die avond 25 verschillende nachtvlinders gezien, o.a. de trekvlinders Gamma-uil (*Autographa gamma*) en *Agrotis ipsilon*. Verder waren de typische najaarsvlinders aanwezig, zoals *Ennomos alniaria*, *Agrochola helvola* en *Eupsilia transversa*. Opvallend was ook dat er een Donsvlinder (*Sphrageidus similis*) op het doek zat; dit was mogelijk een exemplaar van de tweede generatie.

Om half twaalf was het nog maar 12 °C en kwamen er geen nieuwe vlinders op het laken. Het werd tijd om te stoppen. Gezien de reacties van de bezoekers was het een geslaagde avond.

De waargenomen nachtvlinders zijn:

Archips podana	Amphipyra pyramidea
Opisthograptis luteolata	Phlogophora meticulosa
Ennomos alniaria	Agrochola helvola
Peribatodes rhomboidarius	Eupsilia transversa
Xanthorhoe designata	Chortodes pygmina
Chloroclysta truncata	Lacanobia oleracea
Thera obeliscata	Mamestra brassicae
Sphrageidus similis	Ochroleuca plecta
Pelosis muscerda	Noctua pronuba
Phragmatobia fuliginosa	Xestia c-nigrum
Rivula sericealis	Agrotis puta
Hypena proboscidalis	Agrotis ipsilon
Autographa gamma	

Janny Sinnema